

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2017 r.

Pozycja 152

POSTANOWIENIE

z dnia 15 maja 2017 r.

Sygn. akt Ts 117/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.W. w sprawie zgodności:

art. 410 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) z art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 czerwca 2016 r. (data nadania) K.W. (dalej: skarżący) wystąpił o zbadanie zgodności art. 410 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w związku z następującą sprawą. Wyrokiem z kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w P. oddalił powództwo Sp. z o.o. z siedzibą w P. przeciwko skarżącemu o zapłatę za nielegalny pobór energii. W wyniku apelacji powoda Sąd Okręgowy w P. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 140,39 zł z ustawowymi odsetkami od 29 lipca 2011 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalił (wyrok z listopada 2014 r.).

14 września 2015 r. skarżący złożył do Sądu Okręgowego w P. skargę o wznowienie postępowania w sprawie, wskazując jako podstawę art. 403 § 2 k.p.c. i nowe ujawnione okoliczności mogące mieć wpływ na wynik sprawy, tj. informacje odnoszące się do czasu posiadania przez niego piwnicy, w której doszło do nielegalnego poboru energii. Skarżący wniósł przy tym o przeprowadzenie dowodu z pisma z 1 sierpnia 2015 r. Postanowieniem z listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę jako nieopartą na ustawowej podstawie. Podnoszone przez skarżącego twierdzenia nie stanowiły bowiem – w ocenie sądu – nowych, wykrytych po zakończeniu procesu, okoliczności faktycznych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mógł on skorzystać w poprzednim postępowaniu. Orzeczenie to doręczono skarżącemu 20 listopada 2015 r.

9 grudnia 2015 r. skarżący wystąpił do Sądu Rejonowego w P. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z marca 2016 r. Sąd Rejonowy w P. ustanowił dla skarżącego pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w K., pismem z marca 2016 r. wyznaczył pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Pismo to wraz z postanowieniem z 14 marca 2016 r. zostało doręczone pełnomocnikowi przez Sąd Rejonowy w P. 5 kwietnia 2016 r.

W skardze konstytucyjnej skarżący zarzucił niezgodność z Konstytucją art. 410 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., podnosząc, że przepis ten „nakazuje odrzucenie skargi o wznowienie postępowania opartej na istotnym dowodzie, mającym wpływ na wynik sprawy, jako nieopart[ej] na ustawowej podstawie”.

W przekonaniu skarżącego uznanie – w sytuacji, w której po uprawomocnieniu się wyroku sądu drugiej instancji został ujawniony dowód istotny dla ustaleń faktycznych – że skarga jest nieoparta na ustawowej podstawie i w konsekwencji jej odrzucenie tylko z tego powodu, iż o istnieniu dowodu skarżący wiedział i mógł go przeprowadzić w poprzednim postępowaniu, narusza prawo do sądu oraz zasadę równości wobec prawa.

Skarżący zaznaczył, że mimo spełnienia określonych w art. 403 § 2 k.p.c. przesłanek nie przysługuje mu żaden środek prawny, który mógłby prowadzić do wznowienia postępowania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U.2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane skargą skarżącego nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tj. dnia wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U.2072; dalej: ustawa o TK), to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Skarga konstytucyjna jest zatem dopuszczalna, o ile źródłem naruszenia konstytucyjnych praw skarżącego jest akt normatywny lub jego część. Oznacza to, że naruszenie praw lub wolności konstytucyjnych, których ochrony skarżący chce dochodzić w trybie skargi, musi być efektem niekonstytucyjnej treści przepisu zastosowanego przy rozpatrywaniu sprawy skarżącego, nie może zaś wynikać z niewłaściwego zastosowania tego przepisu przez orzekające w sprawie organy. Skarga konstytucyjna nie jest bowiem skargą na rozstrzygnięcie, lecz skargą na przepis prawa. „To kształtuje w szczególny sposób dowodowe powinności skarżącego: nawet bowiem wykazanie istnienia związku koniecznego (typu *conditio sine qua non*) między zarzucanym naruszeniem wolności (praw) konstytucyjnych a rozstrzygnięciem, które ów skutek spowodowało, nie jest tożsame z dowodem, że przyczyną zarzucanego naruszenia jest niekonstytucyjność samego przepisu będącego prawną podstawą rozstrzygnięcia. Niezbędne jest bowiem wykazanie, że związek ten istnieje między brakiem konstytucyjności przepisu a naruszeniem prawa lub wolności” (wyrok TK z 15 października 2002 r., sprawa SK 6/02, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 65).

W niniejszej sprawie Trybunał uznaje, że powyższa przesłanka nie została spełniona.

W skardze konstytucyjnej skarżący zakwestionował zgodność z art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji art. 410 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., w myśl którego sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Przedstawione w skardze zarzuty dotyczą jednak nie tyle treści tego przepisu, ile jego zastosowania przez sąd. Skarżący twierdzi bowiem, że w jego sprawie istniała podstawa wznowienia postępowania określona w art. 403 § 2 k.p.c., tj. wykrycie środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Naruszenie swoich praw skarżący upatruje zaś w odrzuceniu skargi „w sytuacji gdy podstawa została zrealizowana, i wykazany został wpływ zgłaszanego po uprawomocnieniu się wyroku Sądu II instancji wartości przedkładanego dowodu”.

Zdaniem Trybunału nie budzi zatem wątpliwości stanowisko skarżącego, w którym przekonuje, że to nie treść zakwestionowanego przepisu, ale jego zastosowanie przez sąd naruszyło przysługujące mu prawa. Ocena tak sformułowanych zarzutów nie podlega jednak kognicji Trybunału. Trybunał Konstytucyjny jest bowiem „sądem prawa”, a nie „sądem faktów”, nie należy zatem do jego kompetencji kontrola prawidłowości ustaleń sądów czy też organów administracji publicznej rozstrzygających w indywidualnych sprawach (zob. postanowienie TK z 30 czerwca 2008 r., sprawa SK 15/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 98).

Biorąc powyższe pod uwagę – na podstawie art. 61 ust. 1 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK – Trybunał postanowił o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w sprawie zbadaniu zgodności art. 410 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. z art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Niezależnie od powyższej samoistnej przesłanki odmowy przekazania skargi do merytorycznej kontroli, Trybunał ustalił, że w zakresie zarzutu niezgodności art. 410 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. z art. 32 ust. 1 Konstytucji skarga nie spełnia wymogu wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK. Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem art. 32 Konstytucji nie stanowi samodzielnego wzorca w trybie kontroli inicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej. W wydanym w pełnym składzie postanowieniu z 24 października 2001 r. (SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wynikająca z art. 32 Konstytucji zasada równości samodzielnie jest jedynie zasadą ogólną, mającą charakter niejako prawa „drugiego stopnia”, tzn. przysługującego w związku z konkretnymi normami prawnymi, a nie w oderwaniu od nich – „samoistnie”. Z tego względu skarżący może wskazać ten przepis jako wzorzec kontroli jedynie wtedy, gdy wykaże istnienie konkretnego prawa lub konkretnej wolności o charakterze konstytucyjnym, w ramach którego dochodzi do naruszenia zasady zawartej w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Innymi słowy, skarżący, formułując zarzut naruszenia zasady równości wobec prawa, powinien wskazać jako wzorce kontroli nie tylko unormowania wyrażające zasadę równości jako taką, ale także te przepisy konstytucyjne, które są źródłem konkretnych podmiotowych praw lub wolności jednostki (zob. np. postanowienia TK z: 3 listopada 1998 r., Ts 116/98, OTK ZU nr 1/1999, poz. 10; 1 marca 2000 r., Ts 57/99, OTK ZU nr 2/2000, poz. 72; 21 lutego 2013 r., Ts 148/12, OTK ZU nr 5/B/2013, poz. 482). Wzorcami kontroli w rozpoznawanej skardze skarżący uczynił art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji, przy czym zarówno *petitum* skargi, jak i sposób przedstawienia oraz uzasadnienia argumentacji świadczą o tym, że art. 32 ust. 1 Konstytucji stanowi samodzielny wzorzec kontroli.

Dlatego Trybunał stwierdza, że skarga w zakresie zbadaniu zgodności art. 410 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. z art. 32 ust. 1 Konstytucji nie spełnia przesłanki wynikającej z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK, co również przesądza o niedopuszczalności przekazania jej do merytorycznej kontroli.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.